

Testin kantarlamak sheması (10 klas, olimpiada)

Nr s/s	Testin işleri	Kantarlamak kriteriyaları	Kantarlamak sheması	Ballar
I.	Verili teksti dikatlı okuyun. Durguçluk nişannarını koyun			12 bal
•	Durguçluk nişannarını koyun.	<p>Bir paarça vakıttan sora kervan kalkındı bu perdedän da yollandı ileri. Burası uygun geldiği onnara, ama pek yakındı granişaya.</p> <p>Gıcırtı-gıcırtı, otladarak hem mallarını, kuşku gidardı bu tekerleklär üstündä “küü”, aarardı er yapınmaa. Geçtilär birkaç yamaç, daacık, da tä yaklaşêrlar bir küü yıkıntılarına. Hepsinä sansın bir fasıl geldi, titsi, göreräk, ani bu erdä yaşamış birkimsey da brakıp gitmişlär: nedän kaçtı onnar, acaba brakıp sarı toprak kufnelerini, bordeyelerini, kotlonnarını, fırınnarını?</p> <p>- Onnar kaçmış biz dä geleriz! Neyä, Allahım? – ofladı Dona babu.</p> <p style="text-align: right;"><i>(D. Tanosoglu “Uzun kervan”)</i></p>	<p>6 bal</p> <p>dooru durguçluk nişannarını koymak için;</p> <p>(0,5 bal çıkarılacak, yannışlıklar için).</p>	6 bal
•	Gaguzların istoriyasında yazdırılı oluşlar, angı periodu kaplêêrlar? Komentariya yaparak, o asiri (vakıdı) yazdırın. <i>(5 cümlä)</i>	Üürenicinin kendi bakışına görä	<p>1-är bal</p> <p>herbir cümlä için;</p> <p>1 bal</p> <p>original fikir için hem kuralları dooru kullanmak için;</p> <p>(0,5 bal çıkarılacak, yannışlık varsaydı).</p>	6 bal
II.	Aşaadaki verili sınışları tamannayın			25 bal
a)	Baalaycılı dalsız katlı cümleleri kurun. Dalsız	<p>- <i>birleştirän baalayıcılı cümlä</i></p> <p>Köpek bekler hem adamın evini bütün gecä koruyêr.</p> <p>- <i>ayırdan baalayıcılı cümlä</i></p>	<p>1-är bal</p> <p>herbir cümlä için;</p> <p>1-är bal</p>	4 bal

	katlı baalayıcıları yuvarlak içinä alın.	Bän ona yalvardım ya bu gün gelsin, yada yarın geläbilir. (<i>Bunnar örnek</i>) Üürecinin bakışına görä, başka örnek da olabilir.	dooru baalayıcıları bellietmäk için; (<i>0,5 bal</i> çıkarılacak, yanlışlık varsaydı).	
b)	Teksttän iki aderlik çıkarın, onların tipini, sayısını, üzünü, halını belliedin.	Onnara – üz ad., III üz, çok. s. D.h.; Birkimsey – bellisiz ad.	<i>1 bal</i> dooru çıkarılan aderliklär için; <i>1 bal</i> da onların tipini, sayısını, üzünü bellietmäk için; (<i>0,5 bal</i> çıkarılacak, yanlışlıklar için).	2 bal
c)	Verili adlıkları shemaya görä düştirin:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>resimci</i> (doorudak hal, saabilik forması: I üz, çokluk sayısı.) – resimcilerimizä; • <i>gözlük</i> (temel hal., saabilik forması: II üz, birlik sayısı) – gözlüün; • <i>Oguz dedelär</i> (gösterek hal, saabilik forması: I üz, çokluk sayısı) – Oguz dedelerimizi. 	<i>2 bal</i> shemaya görä herbir adlaa analiz yapmak için; (<i>0,5 bal</i> çıkarılacak, yanlışlıklar için).	6 bal.
d)	Verili örnää görä tablişayı doldurun.	<i>Tablişayı bak aşıada.</i>	<i>1-är bal</i> shemaya görä herbir lafa analiz yapmak için; (<i>0,5 bal</i> çıkarılacak, yanlışlıklar için).	6 bal
e)	Teksttän verili cümleyä sintaksis analizini yapın.	<i>Bir paarça vakıttan sora kervan kalkındı bu perdedän da yollandı ileri.</i>	<i>2 bal</i> cümlä paylarını dooru belli etmäk için;	7 bal

		<i>Analiz verili aşıada.</i>	2 bal söz paylarını dooru belli etmäk için; 2 bal - cümleyä dooru analiz yapmak için; 1 bal - shema yapmak için; (0,5 bal çıkarılacak, yanlışlıklar için).	
III.	Okuyun şiiri da aşadaki soruşlara cuvap verin			14 bal
a)	Büünkü asirä (vakıda) şairin duygularınnan yaraştırarak, kendi bakışınızı açıklayın. (4 cümlä)	Üürenicinin bakışına görä	1-är bal herbir cümlä için; 1 bal original tekst için hem da kuralları dooru kullanmak için; (0,5 bal çıkarılacak, yanlışlıklar için).	5 bal
b)	<i>Olsun duumak, ölüm, Ama sırasında...</i> Bu iki sıracı ne türlü olur annayalım? Açıklayın. (5cümlä)	Üürenicinin bakışına görä	1-är bal herbir cümlä için; 1 bal original tekst için hem da kuralları dooru kullanmak için; (0,5 bal çıkarılacak, yanlışlıklar için).	6 bal
c)	Şiirdä 3 artistik kolaylıını bulun da çıkarın.	Tıkanmasın dünnä-metafora; Kızgın sevmä – metafora; Kabaat atmaa – metafora.	1-är bal herbir artistik kolaylıını bulmak için;	3 bal

		Başka örnek da olabilir.	(0,5 bal çıkarılacak, yanlışlıklar için).	
III.	„Düşünärsän ii, fikirin dä doorulur iilä...”			40 bal
	temasına görä kısından (1 sayfaya kadar) kendi fikirinizi açıklayın.	<p>Fikirinizi açıklamaa deyni, aşadaki planı esaba alın.</p> <p><i>Temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı için:</i></p> <p>12 bal – dolu hem dooru temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için, logikayca dooru cümlelerin kurulması için;</p> <p>10 bal – temanın diil okadar dolu açıklaması var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için;</p> <p>8 bal – temayı açıklayarken, az yanlışlık var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için;</p> <p>6 bal – temayı açıklayarken sözü yazıda diil bitnik (yok giriş osa çıkış). Cuvabın içindekilii diil sıkı baalı temaya (konuya);</p> <p>4 bal – kendi açıklamasında cuvaplar diildir uygun düzülü. Temanın içindekiliin açıklamasında sade denemäk var;</p> <p>2 bal – temayı yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı dolaşık verili;</p> <p>0 bal – temayı (konuyu) açıklayamamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı yok.</p>		12 bal
		<p><i>II. Fikirini argumentlemäk, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini korumak için (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli):</i></p> <p>10 bal – temaya görä fikirini argumentli açıklêr, dilin zebillii hem komunikativ kaliteleri doludan hem dooru kullanılêr;</p> <p>8 bal – kendi fikirini gözäl argumentli açıklêr, dil zebilliini şıralı kullanêr, ama 1-2 yanlışlık dilin komunikativ strukturalarında yapêr;</p> <p>6 bal – kendi fikir açıklamasında var şüpesi, neredä belli, ani üürenici yanılêr, dil zebilliini doludan kullanmêr, lafların stil kullanmasında yanlışlık var;</p>		10 bal

	<p>4 bal – temaya görä argumentlerin sade bir-ikisi uyêr, dil zebilliini hiç kullanmêêr, cümlelerdä söz normalarında yannışlık var;</p> <p>2 bal – argumentleri yannış, ama verer, dil zebilliini kullanmêêr, hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer;</p> <p>0 bal – temayı (konuyu) açıklayamamış, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer.</p> <p><i>III. Dooru literatura dilinin normalarını korumak için.</i></p> <p>10 bal – Dooru literatura dilinin normalarını korumak için, yannışlıksız yazılı iş için;</p> <p>8 bal – 3 orfografiya hem 2 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>6 bal – 5-6 orfografiya hem 3 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>4 bal – 8-9 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>2 bal – 11 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>0 bal – 13 orfografiya hem 5 sintaksis yannışlıkları olabilir.</p> <p><i>IV. Derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için:</i></p> <p>8 bal – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk hem argumentlemâk için;</p> <p>6 bal – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için, argumentlemesi var, ama bitkiyadan inandırılmadık;</p> <p>4 bal – kendi bakışını dolu göstermemiş, kişilik pozitiyası diil taman, argumetlemâk düşünceli diil;</p> <p>2 bal – kendi bakışını çok az göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış, argumetleyämemiş;</p> <p>0 bal – kendi bakışını açıklayamamış, pozitiyasını göstermemiş, argumetlemâk yok.</p>	<p>10 bal</p> <p>8 bal</p>
--	---	--

Toplam 91 bal

Kantarlamak sheması Sınış II (e).

Laflar	Lafın temeli	Lafın kökü	Laf kurucu afikslär	Laf diiştirici afikslär	Söz payı
Topladık	topladı	topla	-	-dı, -k	işlik
Sürülmedik (tarla)	sürülmedik	sürülmedik	-	-	iştennik
Buluşturasın	buluştur	buluştu	-	-asın	işlik
Tutkal	tutkal	tutkal	-	-	adlık
Yazısız	yazı	yazı	-	-sız	adlık
Üklenmişmiş	üklen	üklen	-	-miş, -miş	işlik
Kiyatçılık	kiyat	kiyat	-ç, -lık	-	adlık

say adl adl ardlaf adl işl ader
Bir parça vakıttan sora (_ . _ . _) kervan (___) kalkındı (=) bu (~)

— . — . — . — . — . — . —
adl baal işl işh
perdedän(_ . _ . _) da yollandı (=) ileri (-.-.-).

(Annatma, duygusuz, sadä, iki başpaylı, dolu, birsoy predikatlı, geniş.